

Tollbamondás

Lotz János 1931-ben iratkozott be a budapesti Pázmány Péter Tudományegyetemre, magyar-angol-német szakra, később pedig felvették az Eötvös József Collegiumba is. Itt Gombocz Zoltán (.) kiváló magyar nyelvész lett a szellemi vezetője. Gombocz Lotz Jánosnak a Jókai-kódex igealakjairól szóló dolgozatát kitüntetésre ajánlotta. Az ő hathatós segítségével kétéves külföldi ösztöndíjat kapott Stockholmba (.) a germanisztika és a filozófia tanulmányozására. Ez a tanulmányút Lotz János több mint egy évtizedes klasszikus értelemben vett hungarológusi tevékenységének a kezdetét jelentette. A Stockholmi Magyar Intézet igazgatójának, Leffler Bélának a javaslatára lektorként alkalmazták. Először magyart tanított négy éven keresztül. 1939-ben írta meg A magyar nyelvrendszer című könyvét. A nyelvtanítás gondolatával már itthon is foglalkozott, de végső ösztönzést az adott számára, hogy stockholmi diákjainak egy megfelelő tankönyvet adhasson. Munkájának elismeréséül 1942-ben egyetemi tanárnak nevezték ki.

Útmutató a tollbamondáshoz

Írjuk fel a táblára:

- Collegium
- Gombocz
- Leffler

Mondjuk meg a diákoknak, hogy

- Pázmány Péter Tudományegyetem az intézmény neve.
- a Stockholmi Magyar Intézet a hivatalos megnevezése az intézetnek!
- A könyv címe: A magyar nyelvrendszer.

Először olvassuk el végig a szöveget, utána egy teljes mondatot olvassunk fel, majd kisebb egységekben diktáljuk le a mondatokat! A végén újra olvassuk el az egész szöveget! A vesszők helyét nem mondjuk meg!

Annyi ideig tart a tollbamondás, amíg minden diák végez.

Felhívnam a diktáló kollégák figyelmét, hogy pontosan tartsák be az útmutatóban

leírtakat, mert érkeztek hozzánk olyan negatív visszajelzések diákoktól, hogy ez nem minden esetben valósult meg.

Hálás köszönetünk!

Megoldások

1. Mit jelentenek az alábbi szavak?

5/

szignált: *az alkotó azonosítható ez alapján, jelen esetben a BT monogram jelzése*

plakett: *fém*ből (pl. bronzból) készült, egyik oldalán domborművet ábrázoló műtárgy, kis tábla

bicentenárium: *200 éves évforduló*

köztéri: **nyilvános helyen lévő** (objektum), közterületen levő, látható

műlap: *reprodukció, műtárgyak képe, erről szóló képi közlés*

2. Csak számok

5/

Ennyi sorból áll a Lotz-emléktábla felirata.	6
Ennyi éve helyezték el a plakettet az emléktáblán.	19
Ennyi hónapja tették közzé az emléktábla adatait.	16
Ennyi évet élt külföldön Lotz János.	44
Ennyi internetes oldalon található leírás a plakettéről.	2

3. Válaszolj a kérdésekre a szöveg alapján!

10/

- a) Milyen anyagból készült a dombormű? **bronz**
- b) Hol található meg a plakettek a gimnázium területén?
az első emeleti folyosón az iskolaalapítási emlékművön
- c) Milyen ábrázolás látható a domborművön? **Lotz János portréja**
- d) Ki tette közzé az emléktábla adatait? **László Mária**
- e) Ki készítette a plakettet? **Bertalan Tamás**
- f) Milyen anyagból készült az emléktábla? **márvány**
- g) Mi a neve a honlapnak, ahol megjelent ez a dokumentum? **Köztérkép**
- h) Mi alapján lehet a plakettet megtalálni ezen az oldalon? *(Legalább 2 lehetőséget nevez meg!)*
Lotz János neve földrajzi hely (megye, város)

1. Döntsd el, hogy a következő szópárok melyik tagját írtuk le helyesen! A megfelelő jelölést használd!

1: az elsőt

2: a másodikat

X: mindkettőt

0: egyiket sem

14/

megkísérel	2	megkísérel
lehelet	1	lehellet
cívódik	1	cívódik
higyj	0	hidj
benn	X	bent
had lássam	2	hadd lássam
egyéb	1	egyébb
megbocsájt	2	megbocsát
nőj nagyra	1	nőjj nagyra
kézpénz	1	kézpénz
szervíz	1	szervíz
nyilvánvaló	1	nyilvánvaló
dühhel	X	dühvel
feltüntet	1	feltüntet

2. Döntsd el, hogy kell-e kötőjelet tenni az alábbi kifejezések hosszabb szóközzel jelölt tagjai közé! 16/

I=igen

N=nem

egytől egyig	N
ember ember hátán	N
örökkön örökké	N
kígyót békát kiált rá	I
ott tartózkodás	I
körös körül	I
vers és prózamondás	I
Mecsek hegység	N
Duna–Tisza köze	N
Visegrád környéke	N
Arany János idézet	I
fő fő bizonyíték	I
Herkules erejű	I
Árpád kor	I
Szent Benedek rend	I
Életfa díj	N

3. Tedd ki a hiányzó mondatközi írásjeleket!

Angolból és németből is szeretnél érettségizni?

Vajon Peti az új labdáját hozza, vagy a régivel játszunk?

Petőfi mint ember nem hazudtolta meg a költőt.

Ősszel, amikor korán kezd sötétedni, *(vagy gondolatjelek / zárójelek)* gyakran rossz a kedvem.

Ők négyen, Zolit és Karcsit kivéve, *(vagy gondolatjelek / zárójelek)* soha nem veszekednek egymással.

Ha segítetek takarítani, meghívsz ebédre?

Minden helyesen kiegészített mondat 1 pontot ér. Az 1. és 3. mondatért akkor jár pont, ha nem tett a tanuló semmilyen írásjelet.

4. Döntsd el a táblázat kiemelt szavairól, hogy milyen kezdőbetűvel írjuk őket! 12/

1: kis kezdőbetű

2: nagy kezdőbetű

X: kis és nagy is lehet

NEMZETI ADÓ- ÉS VÁMHIVATAL	1
TISZTELT IGAZGATÓ ÚR!	2
PÜNKÖSD	1
AKADÉMIAI ARANYÉREM	2
KIS RABLÓ ÉTTEREM	2
ERZSÉBET SZÁLLODA	X
SZEGEDI NEMZETI SZÍNHÁZ	2
DÉL-AFRIKAI KÖZTÁRSASÁG	1
MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIAI	1
SZENT KORONA	2
ŐRSÉG	X
SZENT MARGIT	2

5. Alkoss helyesen írt szavakat, szókapcsolatokat az alábbi – iskolával kapcsolatos – szókégyókból, amelyekben több helyesírási hiba is lehet, de amelyek között hibátlanul írtak is előfordulnak! 12/

érzelmi intelligencia

stressztűrő képesség

ének-zene óra

osztályfőnök-helyettes

középszintű érettségi

idegennyelv-tanulás

nyelvvizsga-bizonyítvány

fogadóóra

előrehozott érettségi

tanárnő

emelt szintű érettségi

földrajzterem

Minden helyesen leírt kifejezésért 1 pont jár.